

KOSTEL NEPOSKVRNĚNÉHO POČETÍ PANNY MARIE V HOJSOVĚ STRÁŽI

Kostel vznikl přestavbou starší kaple Panny Marie Růžencové v letech 1824–1826. Je to jednoduchá, bezeslohá stavba s věží v průčelí. Loď kostela je 19 metrů dlouhá, 12 metrů široká a je plackovitě sklenuta. Kněžiště je dlouhé 7,5 metru a 10 metrů široké. Oltář je z původní kaple a byl vytvořen roku 1762 dešenickým mistrem Jakubem Brandtem. Světlo do kostela proniká velkými půlkruhovými okny.

Varhany byly pořízeny v dubnu 1834 od známého pražského stavitele varhan a dvorního varhaníka Josefa Gartnera. V plné kráse a funkčnosti se opět rozeznaly v roce 2012, zejména zásluhou Občanského sdružení Společnost Hojsova Stráž. Sdružení pořádá v kostele i mnoho kulturních akcí, např. pravidelné letní koncerty a štedrovečerní zpívání koled.

Prohlídky s výkladem: 1.6.–30.9. vždy v sobotu v 19.00 hod., v neděli 9.00 hod., pro skupiny možnost objednání v IC Hojsova Stráž nebo na tel.: +420 605 226 518.

DIE KIRCHE EMPFÄNGNIS DER JUNGFRAU MARIA IN HOJSOVA STRÁŽ

Die Kirche entstand durch den Umbau einer älteren Kapelle in den Jahren 1824–1826. Es ist ein einfacher stillerer Bau mit Turm an seiner Stirnseite. Das Kirchenschiff ist 19 Meter lang, 12 Meter breit und hat eine platte Wölbung. Das Presbyterium ist 7,5 Meter lang und 10 Meter breit. Der von dem Meister Jakob Brandt aus Dešenice im Jahr 1762 geschaffene Altar kommt aus der ursprünglichen Kapelle. Die Kirchenbeleuchtung erfolgt durch große Halbkreisfenster.

Die von dem bekannten Prager Orgelbauer und Organisten Josef Gartner stammende Orgel wurde im April 1834 angeschafft. In ihrer vollen Schönheit und Kraft ertönte sie wieder im Jahr 2012, insbesondere dank der Bürgervereinigung Společnost Hojsova Stráž. Diese Vereinigung veranstaltet in der Kirche auch viele Kulturaktionen, z. B. regelmäßige Sommerkonzerte oder Weihnachtsliederungen am Heiligen Abend.

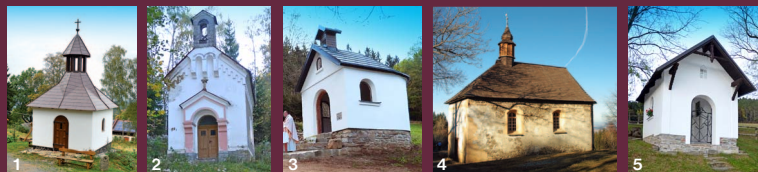
Kommentierte Besichtigungen: 1.6.–30.9. samstags um 19.00 Uhr, sonntags um 9.00 Uhr, Gruppenbesichtigungen nach der Bestellung im Infozentrum IC Hojsova Stráž oder unter der Rufnummer: +420 605 226 518

www.sumavanet.cz/zeleznaruda

Kapličky v Hojsově Stráži a na Brčálníku

Kappellen in Hojsova Stráž und Brčálník

1. Hojsova Stráž – nová kaple/Hojsova Stráž – neue Kapelle
2. Kaple Panny Marie u bývalého pivovaru/
Kappelle Jungfrau Maria an der ehemaligen Brauerei
3. Kaple Valcha na Jižní stráni/Kappelle Valcha am Südhang
4. Kaple sv. Kunhuty na Prenetu/Kappelle Sankt Kunhuta am Berg Prenet
5. Kaple Brčálník/Kappelle Brčálník

Foto na titulní straně/Foto auf der Titelseite: kostel v Železné Rudě a v Hojsově Stráži/Kirche in Železná Ruda und Hojsova Stráž.

Pro město Železná Ruda vydalo v r. 2017 nakladatelství Kletr Plzeň, e-mail: kletr@kletr.cz
Ausgegeben durch den Verlag Kletr für die Stadt Železná Ruda im J. 2017.

Texty/Texte: Lidmila Kováčová, Viktor König, nakladatelství Kletr.

Foto: Franz Wudy, Václav Chabr, Viktor König, Ladislav Řezáb a archiv Kletr.

Tisk/Druck: Typografik centr, Plzeň.

Železnorudsko – kostely v Železné Rudě a Hojsově Stráži Železná Ruda und Umgebung – Kirchen in Železná Ruda und Hojsova Stráž

Informační

turistické centrum
města Železná Ruda

1. máje 12,
340 04 Železná Ruda,
Czech Republic

Tel./fax:
+420 376 397 033

ŽELEZNORUDSKO ŠUMAVA / BÖHMERWALD

KOSTELY A KAPLE KIRCHEN UND KAPELLEN

www.sumava.net/itcruda

Johann Heinrich Notthafft

KOSTEL PANNY MARIE POMOCNÉ Z HVĚZDY V ŽELEZNÉ RUDĚ

Barokní kostel s cibulovou bání Panny Marie Pomocné z Hvězdy byl postaven v letech 1729–1732 na místě bývalé kaple z roku 1694 hrabětem Johannem Heinrichem Notthafftem z Wernbergu, vnukem zakladatele osady. Jako šesticipá hvězda je koncipován jeho sakrální prostor krytý mohutnou barokní kopulí (výška kostela 26 m, průměr kopule 14,50 m). Na kopuli i na přistavěné štíhlé zvonici pravděpodobně z roku 1737 jsou zlaté blyštící se hvězdy. Na hlavní kopuli je hvězda osmicipá a na menší kopuli hvězda šesticipá. Hvězdy na kostele místo kříže jsou symbolem Panny Marie Pomocné z Hvězdy. Střešní konstrukce mohutné kopule kostela je od Matthiase Lehnera (1674–1754), tesaře pocházejícího z Zucheringu u Ingolstadtu, který žil od roku 1703 v Železném Rudě. Tři staré kostelní zvony byly zakoupeny v roce 1788 (cena činila tenkrát 488 zlatých), věžní hodiny roku 1892. V letech 1995–1998 byla započata nákladná a náročná rekonstrukce. Město rovněž zakoupilo nový hodinový stroj včetně bicího mechanismu.

Interiér kostela

Hlavní oltář (1) – sochy na oltáři představují sv. Jindřicha II. a jeho manželku sv. Kunhutu – patrony zakladatelů kostelů a sklářů. Obraz na hlavním oltáři je kopii obrazu Panny Marie Pomocné, inspirované innsbruckým originálem od Lukáše Cranacha staršího. Kopie je přisuzována plzeňskému portrétistovi Adalbertu Staubmannovi. Peter Ziegler, majitel sklářských továren, tuto kopii v pozlaceném rámu městu v roce 1856 z vděčnosti daroval. Pět postranních oltářů (od hlavního oltáře ve směru hodinových ručiček) je zasvěceno sv. Kříži (2), svatě Maří Magdaleně (3), svatému Florianovi (4), sv. Sebastianovi (5) a svatému Janu Nepomuckému (6). Zábradlí kůru zdobí obrazy dvanácti apoštolů. Varhany pochází z roku 1871. Byly vyrobeny varhanářskou firmou „Oliveta“ v Regenu. Vlevo od vchodu je lidová práce představující Krista v Getsemane.

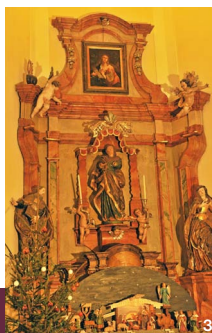
Prohlídky kostela s výkladem: 1.6.–30.9. v pondělí, středu a pátek v 9.00 hod., ev. pro skupiny dle dohody na tel.: +420 732 771 807. Vstupné: dospělí 25,- Kč, děti zdarma, studenti a penzisté vstup dobrovolný. Vybrané vstupné bude věnováno na opravy kostela.

Madona na hlavním oltáři/
Madonna am Hauptaltar

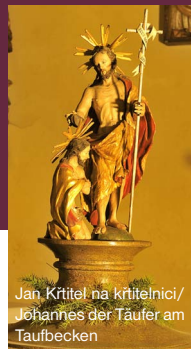
5

3

1

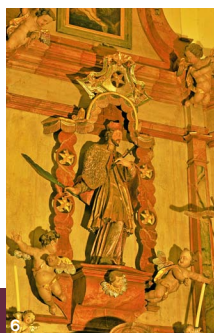
Jan Křtitel na křtitelnici/
Johannes der Täufer am
Taufbecken

4

2

6

KIRCHE MARIA HILF VOM STERN IN ŽELEZNÁ RUDA

Diese barocke Kirche mit Zwiebelkuppel ließ der Graf Johann Heinrich Notthafft von Wernberg, Enkel des Gründers der hiesigen Siedlung, in den Jahren 1727–1732 anstelle der ehemaligen Kapelle aus dem Jahr 1694 erbauen. Als sechszackiger Stern wurde ihr mit einer mächtigen Barockkuppel überwölbter Sakralraum konzipiert (Kirchenhöhe 26 m, Kuppeldurchmesser 14,50 m). Die Kuppel sowie den angebauten schlanken Glockenturm wahrscheinlich aus dem Jahr 1737 schmücken glänzende goldene Sterne. Auf der Kirchenhauptkuppel ist es ein achtsackiger und auf deren kleineren Kuppel ein sechszackiger Stern. Diese Sterne anstelle von Kreuzen sind Symbole der Maria Hilf vom Stern. Die Dachkonstruktion der mächtigen Kirchenkuppel stammt von Matthiass Lehner (1674–1754), einem aus Zuchering bei Ingolstadt kommenden Zimmermann, der seit dem Jahr 1703 in Železná Ruda lebte. Die drei alten Kirchenglocken wurden im Jahr 1788 gekauft (ihr Preis betrug damals 488 Gulden), die Turmuhr ist von 1892. In den Jahren 1995–1998 begann die kostspielige und anspruchsvolle Kirchenrekonstruktion. Die Stadt kaufte auch ein neues Uhrwerk samt Schlagmechanismus.

Kircheninterieur

In der Kirche sehen Sie den Hauptaltar (1) und fünf Nebenaltdäre. Der Hauptaltar ist eine Kopie des Bildes Maria-Hilf, deren Autor das Originalbild von Lukas Cranach dem Älteren inspiriert hat, das sich in Innsbruck befindet. Die hiesige Kopie wird dem Pilsner Bildnis-maler Adalbert Staubmann zugesprochen. Im Jahr 1856 schenkte diese Kopie im vergoldeten Rahmen der Stadt aus Dankbarkeit Peter Ziegler, Besitzer von Glasfabriken. Die Statuen am Altar stellen den Heiligen Heinrich II. und seine Gemahlin Kunigunde dar, die Schutzheilige der Kirchengründer und der Glasmacher. Die fünf Nebenaltdäre (von dem Hauptaltar in der Uhrzeigerichtung) sind dem Heiligen Kreuz (2), der hl. Maria Magdalena (3), dem hl. Florian (4), dem hl. Sebastian (5) und dem hl. Johann Nepomuk (6) eingeweiht. Die Brüstung des Chores schmücken die Bilder der 12 Apostel. Die Orgel kommt aus dem Jahr 1871. Sie wurde von der Orgelbaufirma „Oliveta“ aus Regau gebaut. Links von dem Eingang befindet sich ein volkstümliches Werk, das den Christus in Gethsemane darstellt.

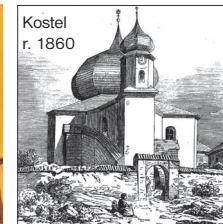
Barokní kříž/
Barockkreuz

Krov střechy/
Dachstuhl

Apoštolové na ochozu kůru/
Apostel am Chorumgang

Kostel
r. 1860

Kirchenbesichtigungen mit Führung: 1.6.–30.9. montags, mittwochs und freitags ab 9.00 Uhr, für Gruppen eventuell auch nach Absprache – Tel.: +420 732 771 807.

Eintrittspreis: Erwachsene 25,- CZK, Kinder frei, Studenten und Rentner Eintritt freiwillig. Der erworbene Betrag wird für Kirchenrenovierungen gespendet.

Kapličky v Železném Rudě/Kapellen in Železná Ruda

Kaple sv. Antonína a sv. Barbory

Kaple sv. Anny pod Belvederem